

26

GEORGII ERNESTI STAHL,
MED. D. ET PROFES. PUBL. ORDINAR.
PROPEMPTICON INAUGURALE
DE
FLUXUS MULIEBRIS,
QUATENUS MENSTRUI,
CAUSA.

Uam difficile sit hu-
mano intellectui, Motū cum circum-
stantiis ipsi intrinsicis, & ut loquun-
tur essentialibus, perspicacius intueri;
Longe magis vero proclive, corporis
& materiæ corporeæ proprietates af-
sequi: Testari potest universa, impri-

mis tamen hodierna, philosophia, in arguendis atque citandis
tribus aut quatuor illis vocabulis, certæ magnitudinis, certæ
figuræ, certi situs, certi numeri aut rævum usque occupata :
Circa quælibet autem motus phænomena, absolutè ad $\Theta\epsilon\omicron\upsilon$
 $\acute{\alpha}\pi\omicron\delta\ \mu\eta\chi\alpha\upsilon\eta\varsigma$ confugere necesse habens. Et profecèdò, ego ip-
sè facile illis accedo, qui multorum Motuum rationes, impri-
mis qui à posteriori evidentem aliquam rationem non præ se
ferunt, comprehendi non posse, ingenuè agnoscant: Con-
numero verò inter has incomprehensibiles motuum circum-
stantias, imprimis Tempus exquisitè statum: Et tale quidem,
quod non tam cum mutationibus motuum macrocosmico-
rum, æquinoctiis, solstitiis, tempestatibus, æstu vel frigore,
die vel nocte &c. conspiret: Sed magis propriam aliquam &
immediatè definitam mensuram atque periodum præscri-
ptam habeat, quomocumque tandem modo dictæ macro-
cosmicæ mutationes succedant. Inter hujus generis condi-
tiones atque respectus Motuum ad tempus, meritò primo loco
numero, insignes varias mutationes, per mensuras septenario
nume-

numero in nexas, in corpore humano obtingere solitas. Hujus rei rationes nemo hominum unquam adhuc adumbrare in se suscepit, præter solos Astrologos; Qui, cum planetarum, cum illi quoque septem numerentur, vario motu atque positu has res comparare atque conciliare laborant. Non dissimulo mentem meam, quoad τὸ ὄτι, hæc adumbratio adhuc majorem probabilitatem præ sese ferre videatur; Et tanto magis quidem in acutis affectibus, ubi etiam exactior computatio, communiter sic satis scopum ferit (in quam rem adhiberi merentur, Cornelii Pleyeri Medicus Criticus Astrologus, & Joh. Ganiveti amicus Medicorum) Interim quilibet utique videt, quod hac ipsa etiam ratione, si vel maxime experientia constans & exquisitissima confirmare posset, quod hi motus in humanis corporibus, cum sideribus συζυγίαν suam habeant, nihilominus causa atque motus hujus nexus nondum dispalescat.

Quemadmodum autem sæpenumerò minime inconcinnum est, ad minimum veras, aut vero maxime similes causas reperisse; Quantumvis modum ad energiam causandi non jugiter assequi integrum sit: Quam immediate rebus τὸ θεῖον, ab omni alia Cosmica causalitate abstractum, imputare: Itaque sanè in his etiam negotiis, intermedios tales nexus atque respectus causales, veros tamen atque certos, absurdum sit, contemnere atque insuper habere, quoniam ultima causandi ratio non satis dispalescat. Adducimus exemplum, modo allegatos affectus acutos, & supponimus notum esse illis & compertum, qui nos intelligere volunt, quod successus atque decursus horum, septenariis temporibus innitantur. Jam non dubitamus pro sanæ mentis impote merito habitum iri medicum, aut quemcunque tandem hominem, qui recusare hanc rem vel prognosi sua, vel therapia, imò medicandi methodo, respicere aut attendere; nedum veritatem facti ipsius negare. Propterea, quod ratione nostra assequi non liceat, quo modo & directo causandi nexu hæc ita eveniant.

Ego vero, ut minime ignarus sum, unde omnia talia pendent, ut videlicet modo imperite dubitetur, modo ignoranter negetur, aut contradicatur; Possum tanto facilius cuilibet sua relinquere: Interim iustissimo jure idem etiam ab istis expecto: quod si præstare refragentur, necesse sane est ut sentiant, quam dispar sit ratio veræ atque bonæ, & malæ atque falsæ causæ. Hac ratione atque methodo non dubito, methodum meam phenomena corporis humani solida theoria excutiendi, persequi; Et suscepi hac ipsa quoque occasione Thema tractare, quod hætenus indigitatæ sit indolis, nimirum rationem investigare, cur purgatio foeminarum, menstrua dicta, tempus hujusmodi servet, nempe menstruo spatio partim absolvatur, partim repetatur. Sicut autem in mea methodo theoretica, semper sollicitè eo connti soleo, ut ante omnia veritas historię, seu facti ut vocant, solide perspecta sit; Ut nempe non falsarum fictarum aut incognitarum rerum causas investigare, merito reprehendi queam: Sed non solum e veris, sed etiam omnibus non divulgis, non separatis aut dissimulatis, rei proprietatibus, verum atque solidum, & totum objecti latifundium exhaustientem, ætiologiam assequi possim: Ita utar hic etiam hac ipsa, methodo, adeoque primo omnium loco veram historiam motus huius purgationis menstruæ prælibabo. Consistit hæc in eo quod foeminis ab eo tempore, quo infantes gignendi compotes fiunt, sanguis e genitalibus profluere incipiat; Et hoc quidem, quo magis rectè atque ordine succedit, vel ipso mox primo exitu, vel sane magis magisque subsequentibus, tempore insignis alicujus Phæcos lunæ; Novilunio, aut plenilunio. Continuat hic fluxus, reliquis circumstantiis quasi ad amissim melius constitutis, ad quatuor aut septem dies. Ut ita septimana illa, à die quo prorupit, ipsi impendenda, seu annumeranda videatur. Ab hac septimana, quando tres alie sequentes elapsæ sunt, redit ille ipse fluxus, & procedit etiam dictorum, septem circiter dierum, decursu: Post alias tres septimanas ab illorum ultimo numerandas, iterum expectandus

duſ. Hujus rei rationem ut aſſequamur, neceſſarium duci-
mus, ipſi ad latus ponere negotium Crife^{av}. Notum eſt has ab-
ſolvi ſeptenariis dierum, ſeu ſeptimanis, a die primi inſultus nu-
merandis; Ita quidem, ut in periculo ſummo dimidium pri-
mæ ſeptimanæ, nempe quarti diei initium, totam criſin afferat,
aut ad minimum notabiliter inchoët, factò initio exoneratio-
nis. Quando inſignis adhuc periculi, adeoque juſtæ imò ne-
ceſſariæ feſtinationis eſt negotium, ſeptimo die inſtituitur ex-
oneratio: Quo magis langvet & periculum, & ſollicitudinis
reſiſtendi molimen, eo magis in decimū quartum, imò in vige-
ſimum, aut vigefimum primum diem, differtur expulſio. Præ-
terea, quemadmodum criſes illæ fervidæ, promptæ & alacres,
evidentioribus moliminibus, & ſimultaneis largis evacuationi-
bus quamplurimum abſolvuntur; Ita e contra, tardiores illæ,
manifeſto lenes etiam ſunt, & ſi maxime non ſemper & abſo-
lute parcæ ſive paucæ, non tamen etiam impetuoſæ, aut ſimul-
taneis turbulentis eruptionibus gaudentes. Has res, negotium
& hiſtoriam menſium & crife^{av}, ſi inter ſe comparemus,
primo omnium loco nemo eſt qui dubitet, quin excretio men-
ſtrua in genere ad exonerationes ad minimum generaliſſimo
ſenſu criticas pertineat. Fit enim non ſolum ad exoneran-
dum corpus à ſanguine ſuperfluo, ſed etiam ita, & propterea
exonerandū, ne damnum aut corruptio aliqua corpori hinc
ſubnaſci poſſet. Sicut autem hoc ipſum quodcunque da-
mnum aut periculum, adeo præſens, & ut vocant urgens, non
exiſtit, ut propterea ſive inſigni ſive brevi penitus & præcipiti,
impetu, opus ſit: ita differtur etiam executio ad tardiſſimum
hujus generis terminum, & peragitur hoc ipſo tandem tem-
pore, placido magis & tranquillo ſucceſſu. Non dubito, in-
quam, Menſtrua periodum, Criticam appellare, ſive menſu-
ram temporis qua gaudet, criticæ intentioni atque directioni
in acceptis ferre; Ita nimirum, ut tertia ſive tardiſſima pe-
riodo critica, quæ quidem eccriſes adhuc parturiant, 20. vel
21. dierum, abſolvatur; facta vero tunc temporis eruptio
placido leni ſucceſſu quartam ſeptimanam occupet aut ex-
pleat

pleat: A cuius demum fine, novi tres septenarii, quorum postremus dies crisin aperiat, iterum procedant. Ita quidem periodum, ut vulgo vocant menstruiam, criticis periodis assigno. Interim, sicut ego ipse minime repugno, aut præfracte inficior, quod lunæ, qualiscunque demum illa sit, concursus, sive ut vulgo vocant influxus, tum criticum negotium in genere, tum menstruum in specie, insigniter afficiat, iisque multum conspiret: Ita minime tamen assentiri potero illis, quicunque menstruum negotium, magis immediato nexu atque respectu, lunæ efficaciam, quam criticis destinationibus ascribere laboraverint. Argumentum meum in hac materia, fundatur in eo, quod quantumvis ceteris paribus & velut ordinarie, plurimum in mensium tempore luna posse videatur; Nihilominus tantus numerus præsto sit exemplorum, ubi non æque ulla consideratu digna declinandi causa, concurrat, & tamen periodus mensium ab insignibus lunæ phasibus desest: quam alius, ubi illas exquisitè sequatur. Quod certè fieri non posset, si tam insignis, nedum absoluta efficacia lunæ in huiusmodi temporis determinatione, subesset: Utique enim ad minimum non deberet periodus mensium, ab energia illius Dirigentis, nisi intervenientibus admodum potentibus & vehementibus aliis obstaculis, dimoveri. Imo non dispalesceret ulla evidens ratio, cur non potius intercepta lunæ in hoc genere potestate, totus potius effectus supprimitur; Quam solum à justis suis terminis dimoveatur, & tamen de reliquo fati exactè perennet: id est, sine nexu cum sua causa. Quæ quidem res acutarum crisin, tanquam laboriosorum, negotium, minus premit; Quandoquidem illarum diversus successus & eventus, tanto commodius huic diversitati efficaciam lunæ in variis suis phasibus hoc ipso commode imputatur: In præsentem vero negotio constans etiam, ordinatus, & tranquillus effectus, in quamlibet lunæ phasin, propemodum indifferenter incidit, non pariter quadrat.

Pla-

Placuit hæc præmittere Invitationi ad Solemnem Disputationem quam habiturus est,

DN. GEORG. FRIDERICUS Jäschke/

Stroppa-Silefius

Medicinæ Candidatus dignissimus,

Natus hic est Parentibus Honestissimis, Pl. Rever. & Ampl. DN. M. ABRAHAMO Jäschke/ Eccl. Stroppensis & Wergengavensis Pastore Vigilantissimo: Matre honestissima Matrona DN. SUSANNA, familia Hedelhöferin. Educatus ab Optimis Parentibus in Pietatis & Probissimorum Morum jugi exercitio, crescente justa ætate studiis liberalibus dicatus atque destinatus est, quorum primitias in humaniori literatura imprimis Vratislaviæ hausit, sub manu ductione dexterrima æque atque fidelissima Celeberrimorum Elisabethani Gymnasii Professorum, quos propterea merita gratitudine concelebrat. Cum Ao. 1699 adiit Lipsiam, ubi partim Philosophica studia prosecutus, partim Medica atque Physica sectatus est: & his quidem jugi progressu excolendis, manu ductioni B. D. D. LANGII, Facult. Med. Assessoris Celeberrimi, sese tradidit: Erepto autem hoc properantibus Fatis, Excell. D. D. RIVINI, Professoris Famig. informationi sese addixit, cujus Doctrinam facillimam, maximeque perspicuam & fidelem maximi facit. Præter hos, ut vocant Cursus medicos publicas etiam Lectiones frequentavit Magnif. D. D. BOHNII medico-legales & Therapeuticas; Pathologicas & Botanicas laudati D. D. RIVINI: Privatis etiam Collegiis interfuit Exc. D. D. PETERMANNI in casus practicos clinicos: Chymica B. D. D. LANGII, laudati D. D. RIVINI, & h. t. Magnif. Acad. Rect. D. D. SCHAMBERGERI: Physica & Anatomica, Exc. D. D. PAULI & D. D. SCHACHERI, nec non D. D. ETMÜLLERI, ubi etiam Pathologico-Semiotica, ad ad

ad placita D. D. BOHNII, & tab. D. D. WEDELIi audivit. Pub-
lice quoq; disputavit, tum sub Exc. D. D. BOHNIO, Diff. V.
de Medici Officio: & sub Præsidio D. D. SCHACHERI, de
Cataraeta. Pertractato ita, imprimis cum serio & indefesso stu-
dio universo Medicæ Doctrinæ statu, ad praxin ipsam capef-
fendam, consilio & svasu illorum, quorum iusta & præcipua a-
pud ipsum est autoritas animum applicuit; & in eum finē Jura
atque Privilegia a summis mundi Potestatibus his usibus de-
stinata, adspirans, Regiam nostram Academiam & Faculta-
tem Medicam accessit, desiderium suum modeste aperuit
& Profectuum suorum iusta specimina debitis Examinibus ex-
hibere, in se recepit. Ubi se etiam talem præstitit, datis lauda-
bilissimorum progressuum speciminibus, ut ad sedendū publi-
cum ultimum Eruditionis suæ documentū cathedram ipsi pan-
dere debuerimus: Habebit itaque Disp. Inauguralem, de,
INSOLITIS MENSIVM VIIS, sub nostro præsidio, proxi-
mo XVI. Sept. Ad quem actum solemnem, ut Magnif. Dn. Pro-
Rector, Proceres Academiæ Illustres, Magnifici, & Ex-
cellentissimi, Hospites atque Cives, Illustrissimi, Illustres,
Generosissimi Nobilissimi, Clarissimi, condecorandi actus
gratia honorifica præsentia sua adesse velint, est quod officii
nomine, qua par est honorifica invitatione expeto,
P. P. Halis Magdeb. XIV. Septembr.

MDCCII.

(L. S.)

Uc 787

ULB Halle

3

002 169 568

SB.

Uc 787

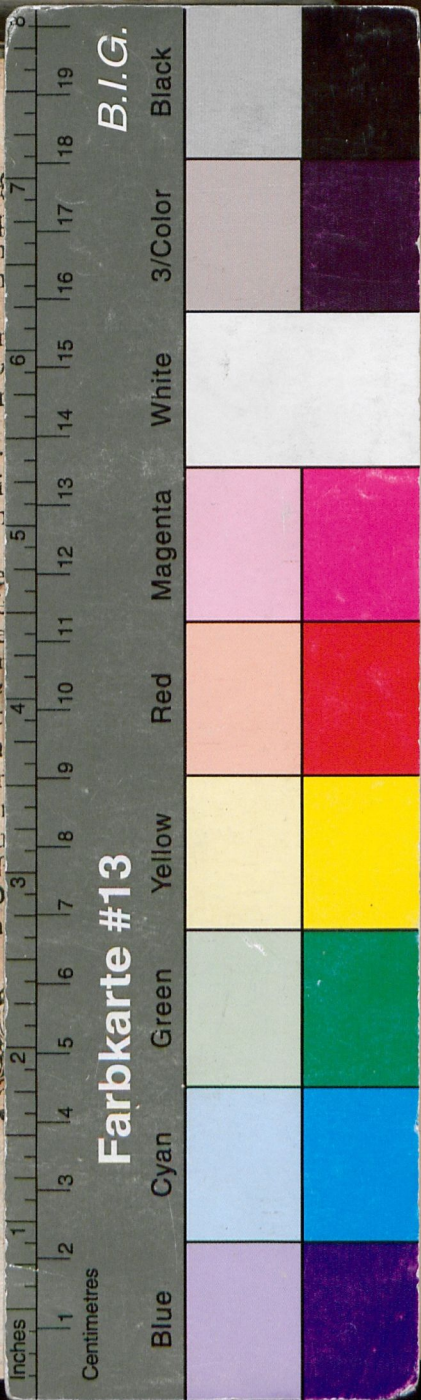
Uc 787

26

GEORGII ERNESTI STAHL,
MED. D. ET PROFES. PUBL. ORDINAR.
PROPEMPTICON INAUGURALE
DE
FLUXUS MULIEBRIS,
QUATENUS MENSTRUI,
CAUSA.

